

Deres referanse
12/3258

Vår referanse (bes oppgitt ved svar)
13/00284-2/DIJ

Dato
22. april 2013

Høring - Endringer i forskrift til introduksjonsloven - Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet

Datatilsynet viser til forslag om endringer i forskrift til introduksjonsloven, sendt på høring 01.mars 2013.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) foreslår flere endringer i forskrift av 20. april 2005 om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere (opplæringsforskriften). Endringen omfatter:

- Nye regler for utvikling av obligatoriske avsluttende prøver i norsk språk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Reglene gjelder utvikling av prøvene, oppmelding, gjennomføring og kontinuasjon av prøvene.
- Fritak fra plikt til opplæring på grunn av tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk.

I tillegg er det gjort noen endringer i bestemmelsene som regulerer vilkår for å erverve norsk statsborgerskap i statsborgerforskriften.

Datatilsynet har vurdert disse forslagene. Tilsynet har ingen kommentarer til de materielle og de organisatoriske endringene som foreslås.

Departementet viser imidlertid til endringsforslagets **del 1.4** om lagring og overføring av opplysninger til Nasjonalt introduksjonsregister (NIR).

Kommunen har, i medhold av dagens § 7 i forskrift av 20.april 2005 nr 342 om NIR, plikt til å registrere forhold knyttet til innvandrernes deltakelse i opplæring i språk og samfunnskunnskap. Registreringsplikten omfatter blant annet forhold knyttet til begrunnelsen for eventuelle fritak fra opplæringsplikten.

Som konsekvens av at departementet foreslår at innvandrere skal ha en plikt til å avlegge prøver etter avsluttet obligatorisk opplæring, foreslår departementet å utvide kommunens plikt til å registrere i NIR opplysninger om eventuelle vedtak om fritak fra plikten til å avlegge eksamen.

Kommunen kan fatte vedtak om fritak etter opplæringsforskriften § § 3 og 4, på bakgrunn av dokumentasjon om tilstrekkelige kunnskaper, eller på grunn av helsemessige eller andre tungveiende årsaker.

Opplysningene som fremgår av NIR skal etter forslaget, oversendes til Datasystemet for utlendings-og flykningssaker (DUF) for bruk i utlendingens fremtidige søknader om opphold eller norsk statsborgerskap.

Datatilsynet ønsker å fremheve at helseopplysninger som gis som begrunnelse for eventuelle fritak fra plikten til å følge opp undervisning i norsk språk og fra å ta eksamen jf. opplæringsforskriften § 4 er sensitive opplysninger jf. personopplysningsloven § 2.8. Kravene i personopplysningsloven §§ 9 og 11 skal være oppfylt i vurdering av hvilke opplysninger som skal anses som tilstrekkelige i kommunens saksbehandling, hvilke formål registreringen av opplysningene skal tjene ved registrering i NIR og ved videre overføring av opplysningene til DUF.

Datatilsynet stiller spørsmål ved behovet for å registrere detaljer om årsaken til fritak fra opplærings eller eksamensplikten i NIR, utover den generelle henvisningen til forskriftens § 4. Det forventes at den behandlingsansvarlige for NIR, Integrerings og mangfoldsdirektoratet, foretar en selvstendig vurdering av opplysningenes relevans etter personopplysningsloven § 11 etter at kommunen har fattet vedtak om fritak. Tilsynet advarer sterk mot bruk av fritakstfelter der den medisinske begrunnelsen for fritak skal kunne registreres og tilgjengeliggjøres for alle brukere av systemet.

Datatilsynet stiller også spørsmål ved behovet for å videresende opplysningene til DUF, sett i forhold til det at disse opplysningene ikke fremstår som nødvendige i den videre saksbehandlingen av utlendingens sak. Utlendingsdirektoratet skal kvittere ut at lovens krav er oppfylt, enten ved at utlendingen har deltatt i obligatorisk undervisning og har bestått obligatoriske prøver, eller ved at utlendingen er fritatt. Den behandlingsansvarlige for NIR skal foreta en streng vurdering av nødvendigheten med å overføre disse opplysningene videre til innvandringsmyndighetene.

Konklusjon

Datatilsynet har ingen kommentarer til de materielle og de organisatoriske endringene som foreslås. Datatilsynet ber imidlertid departementet om å utrede videre eller komme med nærmere presiseringer vedrørende behovet for registrering NIR av (sensitive)opplysninger om det medisinske grunnlaget for fritak fra opplæring samt fritak fra plikten til å avlegge eksamen i norsk og samfunnskunnskap. Departementet bør utrede videre behovet for at de samme opplysningene skal oversendes til og registreres i DUF.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Dana Irina Jaedicke
rådgiver

Kopi: Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet,
v/Statsforvaltningsavdelingen,
Pb 8004 Dep, 0030 Oslo